

Zpráva z pracovní cesty

Jan Kolátor, Jan Emmer

Místo konání: Olympia Grand Hall, Kennsington, Londýn
Akce: Online Information Conference 2004
Termín: 30. listopadu – 2. prosince 2004

28. ročník konference Online Information byl zaměřen na:

- Information Discovery
- Business Information and Competitive Intelligence in the 21st century
- Managing Enterprise Content: Compliance and Records Management
- Next Generation Knowledge Management
- Open Access and Digital Libraries: New Models for Academic Information Provision and Consumption
- Managing Interprese Content: Information Architecture
- Managing Complexity and Change: Strategies for Success
- Intranets, Blogs and Portals

Program konference k tematice elektronické informační zdroje byl tradičně doplněn řadou doprovodných akcí a výstavou producentů dat, agregátorů a dodavatelů elektronických informací.

Výběr z obsahu:

Novinky v řízení informačních zdrojů / Roddy MacLeod
EEVL Manager, Heriot Watt University, R.A.MacLeod@hw.ac.uk

Přednáška byla průřezem novinek, prezentovaných jednotlivými vystavovateli na Online Information 2004, nešlo detailní rozbor produktů, ale o upozornění na nejnovější vývoj a změny.

Prezentace plánů na založení britské Národní knihovny pro zdraví (National Library for Health), NeLH - Národní elektronická knihovna pro zdraví (National electronic Library for Health).

Budování AHDS (britské národní služby pro pomoc při výzkumu, vytváření a ochraně digitálních zdrojů v oblasti výzkumu, v umění a v humanitních vědách).

Založení BioMed Centrale, která obsahuje volný přístup k více než 100 časopisům zahrnujícím všechny oblasti biologie a medicíny.

Britské projekty na digitalizaci novin z let 1800-1900 a starých anglických knih. Publikace budou přístupné pro všechny univerzity v UK.

STN/International/Fiz

CSA - soubory přidané za rok 2004

- ANTE, AQUALINE, BIOENG, CIVILENG, ENVIROENG, MECHENG, WATER
- patentové soubory
- FRANCEPAT, FRFULL, KOREAPAT, LITALERT

další CSA databáze přístupné od roku 2004 pomocí STN:

- ANTE, CIVILENG, ENVIROENG, MECHENG, WATER

CSA získala nové rozhraní s názvem Illumina a nový kodifikovaný slovník klíčových slov.

Na další rok se plánuje vytvoření citačních odkazů ke všem prvkům v CSA-Technology databázích.

STN se i v dalších letech bude zaměřovat u produktu STNEasy na strategii placení nezakládající se na měsíčních poplatcích, ani na poplatcích za připojení, ale na nízkých poplatcích za každé hledání a za každou odpověď, kterou si uživatel zobrazí.

Demoverzi STNEasy zdarma lze nalézt na: <http://stneasy.fiz-karlsruhe.de>

Sage Publications

Nakladatelství publikuje 16 časopisů a 18 materiálů týkajících se řízení informačních zdrojů, z přednášky vyplynulo, že knihovny odebírající alespoň jeden z časopisů, budou mít nárok na volný přístup ke všem titulům a to od 5.ledna 2005.

Elsevier Engineering Information

V roce 2004 byl do Ei Village 2 přidán Inspec Archiv a Referex. Dále byla vydána Encyclopedia of Energy a zpřístupněno vyhledávání přes internet formou EnCompass WEB.

Hlavní novinkou firmy Elsevier se stal Scopus.

IEEE

V roce 2004 přibylo do báze IEEE 5 nových časopisů, v roce 2005 přibudou další časopisy a to Display Technology a Industrial Informatics . Byla zavedena nová služba IEEE Enterprise, pro společnosti s limitovanou potřebou přímého technického vyhledávání přes internet.

IEEE Explore uvedlo nový plnotextový vyhledávací software(zatím jen v testovací fázi), umožňující CrossRef vyhledávání. Jeho plná verze IEEE Xplore 2.0 bude uvedena na počátku roku 2005.

Emerald

Dochází k stálému nárůstu časopisů v bázi, v současnosti jich je 17 z oblastí elektroniky, průmyslu a materiálů.

Novinky v bázi: International Civil Engineering Abstracts – nyní zahrnuje více jak 100,000 abstraktů článků, ze 150 nejlepších časopisů s tématem civilního inženýrství. Báze je měsíčně aktualizována a archiv je retrospektivně zpracován do roku 1976. Přístup do báze je možný buď na základě IP adresy, nebo pomocí ATHENS autorizace pro vzdálený přístup.

Morgan & Claypool

SYNTHESIS

- přístupné ve formě HTML a PDF

- vytvořeny linky pomocí CrossRef a OpanURL
- nově zahrnuta multimedia: hudební, animace, kód
- zachycuje i dokumenty s krátkou dobou vzniku – digitálně vytvořené a publikované.

Springer

Springer se sloučil s Kluwer Academic Publishers

v únoru 2004, nyní obsahuje více než 1250 časopisů a více než 3000 nových knih, přístupných přes springeronline.com

Zvýšená podpora báze Online Journals Archive.

Vylepšen systém upozorňování na novinky pomocí emailu a to nyní i za použití klíčových slov, kterými si uživatel vytváří vlastní profil.

Více informací na: <http://springerlink.com/alerting>

Springer se v roce 2004 stal členem CrossRef, služby založené na dobrovolné spolupráci, která umožňuje přímý přístup přes víc než 200 producentů a knihoven k více než 5 miliónům článků z 7500 časopisů. Při vyhledávání se pak přes jeden odkaz lze dostat přímo na stránky vydavatele, kde najde plnou bibliografickou citaci a plný text.

Wiley Interscience

- Použití výpočetních metod v řízení informačních zdrojů
- Zpracování starších dat báze Fire & Materials
- Přidání časopisů: European Transactions on Electrical Power a European Transactions in Telecommunications
- Zavedení jinde již standardních funkcí „My Profile“ a „Pay per View.“

Přednáška ze sekce; Open Access and Digital Libraries

Jak reagují vydavatelé na volný přístup k databázím.

Sally Morris

The Association of Learned and Professional Society Publishers, UK

Přednáška byla zaměřena především na producenty databází, obsahovala nové řešení a výhody volného přístupu. Dále na otázky cenové strategie časopisů (kdo určuje cenu časopisů, jsou současné ceny reálné), na problém vzrůstající produkce časopisů a stále stejných finančních možností knihoven. Byla zdůrazněna nutnost vytvoření nového finančního modelu na nákup časopisů. Možným řešením je zpoplatnění jen některých článků z časopisů, nebo volné zpřístupnění článků po určité době od publikování (viz sborník z konference).

Přednáška z sekce; Information Masterclass:

Informační pomůcky a tipy pro expertní vyhledávání.

Gary Price, Research Consultant,

ResourceShelf

Hlavním doporučením, které vyplynulo z přednášky, je používání portálu Google, jenž se stal v posledních letech dominujícím portálem, ať již svým vyhledávacím strojem, či množstvím odkazů, které excerptuje. Novým trendem je Science Google, který umožní i hledání v plných textech vybraných

amerických univerzitních knihoven (zatím nevyřešen problém autorských práv).
Dalším trendem je United Search, užití jednoho rozhraní pro vyhledávání
všeho (kontaktů, plného textu, generovaných stránek).

Přednáška z sekce; Technology and Content Case Studies:

Použití technologie Weblogu v knihovnách: potenciální a reálné.

Lauer A. Clyde

Faculty of Social Science, The University of Iceland, Reykjavik, Iceland

Přednáška navštívena z důvodu plánovaného využití Weblogu jako jedné
z možných forem interní komunikace skupiny KP-Win v STK. Stále více
knihoven ho využívá i pro komunikaci se čtenáři. Výhodou je snadné ovládání a
implementace, která je navíc bezplatná. Zjištěnou nevýhodou, nemožnost odlišit
úroveň přispěvatelů, navíc stále ještě žádný vyhledávač neumožňuje
prohledávání Weblogů.

Přednáška z sekce; Technology and Content Case Studies:

**Metoda přístupu k databázím, placení za to co vidím, „Pay-Per-View“,
zhodnocení tohoto experimentu, vyvrácení mýtů a definování
příležitostí.**

Scott MacFarland, VP, Content Product Management,
Ovid Technologies.

Zhodnocením citačního vytížení, bylo potvrzeno, že 80% autorů, cituje 30%
časopisů, na rozdíl od toho poskytovatelé databází pro udržení ceny produktu
k stěžejním časopisům přibalují další, méně zajímavé časopisy.

Přednáška z sekce; Technology and Content Case Studies:

CrossRef: Referenční odkazy a co je za nimi.

Andrea Powell, Product Development Director,
CABI Publishing

CrossRef je služba založená na dobrovolné spolupráci, která umožňuje
přímý přístup přes víc než 200 producentů a knihoven k více než 5 miliónům
článků z 7500 časopisů. Při vyhledávání se pak přes jeden odkaz lze dostat
přímo na stránky vydavatele a zde najít plnou bibliografickou citaci a plný text.
Speciální pozornost je věnována digitálním dokumentům a odkazům na
digitalizované zdroje.

Přednáška z sekce; Information Masterclass:

10 technik pro pokročilé vyhledávání na internetu.

Amelia Kassel, President, MarketigBase

Přednáška byla zaměřena na zlepšení efektivity rešeršních pracovníků při
jejich práci s otevřenými zdroji. Hlavními body byl výběr vhodných nástrojů a
použití vhodných proximitních operátorů. Doporučený vyhledávací nástroj pro
oblast vědy je www.scirus.com, umožňující i prohledávání plných textů
časopisů. Nové možnosti nabízí i vyhledávače zaměřené na neviditelný web.

Přednáška ze sekce; Technology and Content Case Studies:

Trendy v řešení hospodaření knihoven se zdroji.

David Payne, Payne
Automation

Jednoznačným trendem je spojování knihoven do konsorcií a snaha o donucení poskytovatelů databází k snížení ceny produktů a poskytování co největšího množství dokumentů s volným přístupem.

Další přednášky se nacházejí v sborníku z konference, který byl začleněn do fondu STK.

Závěrečné shrnutí a přínos konference a výstavy:

Jak vyplynulo z přednášek i z prezentací vystavovatelů, hlavním trendem ve vývoji informačních technologií je bezesporu postupná konsolidace databází a vytváření mohutnějších vyhledávacích nástrojů a zdrojů s více-oborovým záběrem. Dále postupná digitalizace starších fondů i celkový přechod časopisů na digitální media. Nejsledovanějšími z uvedených produktů jsou Scopus firmy Network Technologies, který slouží k dodávání digitálních dokumentů a videí a SYNTHESIS firmy Morgan & Claypool Publishers. Naopak ve vývoji a vytváření databázových zdrojů s volným přístupem (Open Access) bylo dosaženo jen malého pokroku.

Vzhledem k vlivu internetu a e-komerce nastává v posledních letech změna v investování zdrojů potencionálních vystavovatelů na jiné formy prezentace. Je otázkou, jak se s tím samotní organizátoři výstavy a konference v příštích letech vyrovnají. Navíc některé příspěvky oficiální části nedosahovaly úrovně přednášek ve volné části, která měla pozoruhodně vysokou kvalitu i sledovanost. Celkově konference přispěla k seznámení se s novými trendy v odvětví informačních zdrojů, včetně poskytování digitálních informací a s formami přístupů k těmto zdrojům. Zejména znalost aktuálního vývoje politiky poskytovatelů databázových zdrojů na jedné straně a konsorcií knihoven na straně druhé, je velmi užitečná a je třeba ji sledovat i nadále.